

บทที่ ๘

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การเกษตรเป็นหัวใจของเศรษฐกิจสำหรับประเทศไทย เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่มาจากสินค้าเกษตร และประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร ดังนั้นการกสิกรรมจึงมีความสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งหลายชนิดกำลังทวีความสำคัญ คอกสิกรและเศรษฐกิจมากขึ้น ยาสูบก็เป็นหนึ่งในหมู่พืชเหล่านั้นที่กำลังทำรายได้ให้กสิกร ผู้ปลูกและผู้บริโภค เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศอำนวย โดยเฉพาะในภาคเหนือยาสูบทำรายได้ให้แก่ชาวไร่ในอัตราที่สูงมาก ดังนั้นกสิกรในภาคเหนือที่อยู่ในเขตปลูกยาสูบของสถานีแม่เมาะ จึงนิยมปลูกยาสูบหลังฤดูทำนาเพื่อเพิ่มรายได้ของตนเอง

การปลูก การรม และการประกอบอุตสาหกรรมยาสูบภายในประเทศนั้น รัฐถือสิทธิผูกขาดทำคนเดียว ยาสูบจึงแตกต่างจากพืชชนิดอื่นที่กสิกรจะเลือกทำการปลูก และทำการรมเอาตามความต้องการของคนไม่ได้ เนื่องจากรัฐถือว่ายาสูบเป็นพืชในความควบคุมจึงให้มี พ.ร.บ. ควบคุมการผลิตยาสูบขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๖ กสิกรที่จะทำการปลูก ยาสูบก็ต้องขออนุญาตทำการปลูกโดยทำตามเงื่อนไขของรัฐ ซึ่งมอบให้โรงงานยาสูบทำหน้าที่ควบคุม ในด้านผู้รมถ้าจะตั้งสถานีรมยาสูบ คือแปรรูปใบยาสดให้เป็นใบยาแห้ง ก็จะต้องขออนุญาตตาม พ.ร.บ. ยาสูบเช่นกัน

การผลิตยาสูบในภาคเหนือของไทย แบ่งกิจการได้เป็น ๒ ฝ่าย คือ ชาวไร่ เป็นผู้ปลูกยาสด กับผู้รมซึ่งทำหน้าที่แปรรูปเป็นใบยาแห้ง เพราะผู้รมส่วนมากทำหน้าที่รมยาสดเป็นยาแห้งอย่างเดียว มีไร่ทำการปลูก จากการศึกษาเรื่องต้นทุนการผลิต สรุปได้ดังนี้

การรมใบยาสูบด้วยพื้นศึกษาจากสถานีรมยาสูบที่ทำการรม ๕๕ โรง ไร่ ใบยาแห้ง ๒๓๓๗,๘๐๐ กิโลกรัม ต้นทุนในการรมยาสูบ ๑ โรง ๒,๖๖๕ บาท ไร่ใบยาแห้ง ๓๓๕๕ กิโลกรัม เฉลี่ยต้นทุนในการรม ๑ กิโลกรัม ๗.๑๐ บาท เมื่อรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ต้นทุนในการต้มไບยาแห้งที่แท้จริง ๑ กิโลกรัมเท่ากับ ๑๑.๓๖๔ บาท ในการต้มไບยาของ
 สถานีตัวอย่างดังกล่าวในบทที่ ๒ มีค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๒,๑๒๐,๔๐๐ บาท มีรายได้จากการขาย
 ไບยาสูบทั้งหมด ๓,๕๐๐,๓๑๖ บาท เมื่อยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด เช่น ค่าแรงต่าง ๆ
 ที่มีไคจ่าย ทรัพย์สินต่าง ๆ ที่ทางสถานีซื้อเพิ่ม กำไรขั้นต้นของสถานีเท่ากับ ๑,๓๗๙,๕๑๖ บาท
 คิดเป็น ๓๔.๘๒ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถ้าพิจารณาสำหรับผู้บ่มซึ่งยกตัวอย่างนี้เป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง
 ในขณะที่ผู้บ่มรายอื่นประสบความสำเร็จขาดทุนในการบ่ม ผู้วิจัยไม่สามารถหาอัตรากำไรของโรงบ่ม
 โดยเฉลี่ยได้ เนื่องจากจำกัดด้วยเวลาและกำลังเงิน ข้อเสนอแนะสำหรับขั้นนี้จึงให้ถือเป็น
 หน้าที่ของโรงบ่มที่จะต้องพยายามลดต้นทุนการผลิตโดยปรับปรุงการบริหารงานของตนเอง
 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับการผลิตไບยาแห้งด้วยลิไนท์ ใคจากการศึกษาผลการทดลองของผู้บ่ม
 ในจังหวัดแพร่ ซึ่งทดลองจนเป็นผลสำเร็จ โดยโรงบ่ม ๑ โรงจะสิ้นเปลืองลิไนท์ ๑,๑๒๕ กิโลกรัม
 คิดเป็นเงิน ๓๓๑.๕๐ บาท เมื่อรวมค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในการนี้ทั้งสิ้น ต้นทุนการผลิตไບยาแห้ง
 โดยมีลิไนท์เป็นเชื้อเพลิงในการบ่มต่อ ๑ กิโลกรัมเท่ากับ ๑๒.๐๗ บาท ซึ่งถือกันว่าเป็นต้นทุน
 ที่ไม่แตกต่างจากการบ่มด้วยฟืนมากนัก ถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ การใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการ
 บ่มยาสูบต่ำกว่าใช้ลิไนท์เพียง .๐๑๖๔ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น เพราะฉะนั้นผู้บ่มย่อมมีโอกาสที่
 จะเลือกใช้เชื้อเพลิงอย่างใดอย่างหนึ่งได้ แล้วแต่ความเหมาะสมของสถานีและความถนัดในการ
 บ่มของช่างไฟ ตลอดจนทุนที่ใช้ไปในงานนี้

แม้ผู้บ่มจะได้รับผลสำเร็จในการบ่มยาสูบเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับการ
 ผลิตยาสูบเป็นอันมาก เนื่องจากยาสูบนั้นเป็นพืชที่มีระบบการต่าง ๆ เป็นการผูกขาด ดังนั้น
 จึงเกิดผลกระทบกระเทือนการผลิตบ้าง ผู้เขียนขอเสนอแนะหลักการบางประการ เพื่อปรับปรุง
 แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับยาสูบในปัจจุบัน และที่จะเป็นผลสืบต่อไปในอนาคต

รัฐบาลควรกำหนดฐานะทางกฎหมายของโรงงานยาสูบให้ชัดเจน ให้มี พ.ร.บ. จัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ และกำหนดนโยบายให้แน่นอน เพราะยังไม่มี พ.ร.บ. ดังกล่าวนอกจาก พ.ร.บ. ยาสูบปี ๒๔๘๒ ฉบับเดียวที่กำหนดให้การประกอบอุตสาหกรรม บุหรี่อีกาแรกเป็นอุตสาหกรรมผูกขาดของรัฐ

รัฐบาลควรจะให้กระทรวงการคลัง (โรงงานยาสูบ) ใช้ใบยาสูบไทยในการผลิตมากขึ้นเป็นลำดับ โดยลดการสั่งซื้อใบยาต่างประเทศลง พร้อมทั้งควรจะส่งเสริม ปรับปรุงคุณภาพใบยาไทยให้ทัดเทียมกับใบยาต่างประเทศ และรัฐควรจะต้องตั้งสถาบันเพื่อ ส่งเสริมการผลิตใบยาสูบในประเทศและการจำหน่ายใบยาสูบในต่างประเทศด้วย สถาบันนี้ จะมีหน้าที่ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับการเลือกพันธุ์ กระบวนการในการปลูก ให้คำแนะนำแก่ ชาวไร่ ตลอดจนทำหน้าที่ส่งเสริมการจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อความ คล่องตัวในการบริหารงาน สถาบันนี้ควรจะขึ้นอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรี โดยกรรมการสถาบัน ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนฝ่ายโครงการเกษตรกรรมวิเทศ การ ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้แทนจากกองสุราและยาสูบกรมสรรพสามิต ตัวแทนชาวไร่ ตัวแทนผู้ต้ม และตัวแทนผู้ส่งออก

ปัจจุบันนี้โรงงานยาสูบดำเนินการผูกขาดเกี่ยวกับยาสูบทั้งทางด้านการปลูก การผลิตเป็นใบยาแห้ง ตลอดจนถึงอุตสาหกรรมการทำบุหรี่ โดยหลักการแล้วการผูกขาดควร จะกระทำเฉพาะในกิจการใดกิจการหนึ่งที่จำเป็น เช่น กิจการสาธารณูปโภค เพราะถ้า ปลดปล่อยให้มีการผูกขาดในกิจการอื่น ๆ ด้วยแล้ว จะก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจมากกว่าก่อให้เกิดผลดี เพื่อให้กิจการจำเป็นแบบเสรีมากขึ้น โรงงานยาสูบจึงไม่ควรผูกขาด กิจการรมยาสูบทั้งหมด ถ้าจำเป็นจะต้องผูกขาดเพื่อรายได้ของรัฐก็ควรที่จะผูกขาดเฉพาะด้าน การผลิตบุหรี่เพียงอย่างเดียว และปล่อยให้การผลิตใบยาสด การรมใบยาแห้ง และการ ส่งออกเป็นไปโดยเสรี โดยได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือจากสถาบันส่งเสริมการผลิตและ การค้าใบยาสูบดังกล่าวแล้ว เช่นนี้น่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจมากกว่า

ในด้านการส่งเสริมการผลิต ควรจะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกไยยาสูบ เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกสามารถรวมกันได้และมีอำนาจในการต่อรองสูงขึ้น ปัญหาการเอาโรคเอาเปรียบในเรื่องราคาไยยาสูบ ยากำจัดโรคพืช ยากำจัดโรคแมลง ตลอดจนการกตราคาไยยาสูบ ก็จะลดน้อยลง สำหรับผู้ประกอบการไยยาสูบทุกระดับ ให้รวมเข้าเป็นรูปของสมาคมการค้าไยยาสูบ โดยมีทั้งฝ่ายผู้ซื้อ ผู้ส่งออก และผู้ผลิตไยยาสูบเป็นสมาชิก เชื่อว่าจะทำให้กิจการค้าไยยาสูบเป็นึกแน่นยิ่งขึ้น เป็นทางที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ได้

ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่อาจเป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว กล่าวคือ โรงงานยาสูบยังคงจะต้องผูกขาดกิจการยาสูบทั้งหมดเช่นในปัจจุบันนี้สืบต่อไปอีก ผู้วิจัยก็ใคร่ขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ตั้งโรงงานนอกโควตาของกรมสรรพสามิตว่า ควรกำหนดให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เช่น คำนึงถึงความเหมาะสมของที่ดิน ลักษณะดินฟ้าอากาศ ระบบการปลูกพืชของเกษตรกรในเขตนั้น ๆ หากขาดความระมัดระวังในเรื่องเหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง อาทิเช่น โรงบ่มไม้ไยยาสูบมาบ่มพอเพียงต้องขยายเขตปลูก คุณภาพของไยยาสูบเพราะสภาพดินไม่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาราคาคกค้ำ ต้นทุนการผลิตสูง อันเป็นการบั่นทอนอุตสาหกรรมการผลิตไยยาสูบโดยรวมได้.